

Redacția, Administrația,
și Tipografia,
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INERATE se primesc în Admi-
nistrație în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anșurări:
în Viena: M. Duhas, Heinrich
Schöler, Rudolf Mosse, A. Oppels
Nachfolger; Anton Oppels, J.
Duncker, în Budapesta: A. V.
Köszterg, Eckstein Bernat; în
București: Agence Havas, Suc-
ursale de Roumanie; în Ham-
bur: Karoly & Lacomme.
Prețul inserțiilor: o serie
ordinară pe o coloană 6 cr. și
10 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o
serie 10 cr. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LVIII

„Gazeta” iese în ziua care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumă la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
administrației, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etagiu
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 6 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 256.

Brașov, Sâmbătă, 18 (30) Noemvrie

1895.

Datele maghiarisatorilor.

Cumcă în mânia tuturor greu-
lăților situației interne și externe,
Ungurii nici nu se gândesc măcar a
lăsa cât de puțin din cîrda prea
de tot întinsă a politicii de ma-
ghiarizare, o dovedesc din nou soli-
citudinea și diligența, ce a devedit'o
ministeriul de culte și instrucțiune
publică prin adunarea de date re-
lativ la progresele limbei maghiare
în sinul preoției de toate confes-
iunile.

În ședința de alaltăieri a ca-
merei deputaților, după ce s'a ju-
cheiat desbaterea generală a budge-
telui, primindu-se de majoritate pro-
ponerea comisiei financiare și res-
pingându-se motiunile propuse de
oposițiune, s'a ridicat ministrul de
culte Wlassics ca să răspundă la o
interpelețiă, ce-o făcuse încă la 14
Octomvrie 1893, adecă înainte cu
doi ani, kossuthistul Iosif Madarasz.

Uitasem deja de această inter-
pelare, care în scurt cuprindea ur-
mătoarele întrebări: 1. La care con-
fesione sunt preoții, cari nu știu
bine ungurește, și câți sunt ei? 2.
La care confesiune nu se țin pre-
dicile în limba maghiară? 3. În ce
limbă se poartă matriculele de di-
cerile confesiunii?

Punctul din urmă a devenit în
urma introducerii matriculelor de
stat irelevant pentru maghiarisatori,
cu atât mai mult însă, se vede,
ținură ei să răspundă la cele două
puncte dintâiu ale amintitei inter-
pelețiunii.

Fostul ministru Csaky promisese
în Decemvrie 1893 că va prezenta
camerei un raport detaliat asupra
statelor, ce i-le ceru Madarasz, ér
d-l Wlassics veni acuma să impli-
tescă această promisiune a antece-
sorului său.

Doi ani de zile s'a lucrat dér
în ministeriu, sub trei miniștri, ce
s'au succedat (Csaky, R. Eötvös și

Wlassics), pentru ca să se câștige
datele despre preoții și predicatorii
din totă țera (inclusiv Rabinii jido-
vesci), cari nu vorbesc bine ungu-
resce și nu țin predică unguresc.

În ce privește prima întrebare
d-l Wlassics a desgropat un articol
de lege unguresc muceșit dela 1840
(art. VI), în care se pretinde pentru
teritoriul, afară de Transilvania și
granița militară, ca la toate confes-
iunile să pôtă fi numai aceia preoți
și predicatori, cari cunosc limba ma-
ghiară. Ministrul a grupat datele
după teritoriile, față cu cari este a
se aplica citata lege și apoi după
întregul teritoriu al Ungariei și Tran-
silvaniei, în fine a grupat clerul după
confesiuni.

Cu finitul anului 1894 s'a aflat,
pe teritoriul pentru care e valabilă
legea dela 1840, între 7114 preoți
creștini 444, cari nu șcicau bine un-
guresce. În 411 comune israelite au
fost 90 rabinii, cari nu șcicau bine
unguresce. În Transilvania și gra-
nița militară, asupra cărora nu se
estinde legea dela 1840, au fost în
3275 comune creștine 1020 preoți
(31%), ér în 50 comune israelite 7
rabinii, cari nu șcicau bine ungu-
resce.

În totă Ungaria și Transilvania
(afară de Croato-Slavonia) au fost
dér 1464 preoți creștini și 97 ra-
binii, cari nu șcicau bine unguresce.

Despre predică ministrul n'a
primit date decât numai dela ro-
mano-catolici și evanghelici și dela
episcopul rutén gr. cat. din Eperies.
La Israeliti se predică în parte mare
exclusiv în limba maghiară, în alte
părți amestecat cu limba germană.

În fine d-l Wlassics dădu des-
lușiri și despre limba, în care s'au
purat matriculele.

În fine ministrul asigură, că
noua generațiune învață unguresce,
că pentru acesta e îngrijit la esa-
menul de maturitate și că prin ur-
mare din di în di se va micșora

numărul celor ce nu știu încă cum
se cade unguresce.

Ce lipsă a fost dér de atâta
muncă cu adunarea datelor statis-
tice, când și așa toate sunt astfel
puse la cale, ca cu timpul să nu
mai iasă nimeni din vr'o școlă, care
nu șcic recita pe dinafară pe Vörös-
marty, Petöfi etc.?

Este foarte semnificativă preve-
nirea, cu care în cestiunea maghia-
risării guvernul e gata în totdeuna
a satisface dorinței celor din opozi-
țiunea extremă și a-i mulcomi asupra
progresselor maghiarisării.

Wlassics a dobândit aplausele
și mulțumirea lui Madarasz pentru
datele sale, cu totul superflue, déră
în acelaș timp a dat o nouă și viuă
dovadă, că nici vorbă nu pôte fi în
împrejurările de aș de-o întorcere
a Maghiarilor de pe cărarea pră-
păstioasă a maghiarisării violente.

CRONICA POLITICĂ.

— 17 (29) Noemvrie.

Articolul de lege XLIII: 1895 privi-
tor la liberul exercițiu religios a fost
sanționat de Majestatea Sa în 20 c. și s'a
publicat alaltăieri în colecția de legi a țe-
rei, érá eri în fôia oficială ungară.

După cum anunță „Egyetértés”, în mi-
nisterul de culte se lucră cu „mare zel” la
proiectul detaliat privitor la regularea con-
gruel. Conscripțiunea se va fini până la
finea lui Ianuarie 1896. Cu ocaziunea des-
baterei bugetului său, Wlassics va raporta
asupra stadiului, în care se află această ces-
tiune.

În ședința dela 27 c. a camerei aus-
triace, după o desbatere mai lungă s'a ho-
tărât cu mare majoritate *estradarea lui Lue-
ger* pentru acusa vătămării de onóre, ridi-
cată din partea unui păpușar din Viena.

Alaltăieri finu regele Sârbiei, Alesan-
dru, mesagiul său cu ocaziunea deschiderei
sesiunii Scupștinei. Între altele regele ac-

centuă *relațiunile bune* ale Sârbiei cu sta-
tele vecine și mai ales cu imperiul otoman,
în care Sultanul oferă destulă garanță pen-
tru apărarea libertății religioase și a ins-
trucțiunii sârbesci. Ce se ține de cestiuni
interne, regele asigură, că *stările financiare*
au luat un caracter favorabil, și astfel toate
afacerile țerei merg în spre bine. Îngrijirea
armatei se observă conform tradițiunii și
misiunii casei Obrenovic, și în curând gu-
vernul sârbesc va pași cu proiectul său
privitor la noua organizare a armatei. Se
vor întreprinde toți pașii necesari pentru
îmbunătățirea *stărei economice și industriale*.
În fine guvernul sârbesc va așterne în cu-
rând proiectul său privitor la *revisuirea con-
stituției*.

Evenimentele din Orient.

Diarului „Frankfurter Zeitung” i-se
anunță din Petersburg următoarele: În cer-
curile de aci circulă faima, că *înțelegerea*
puterilor europene, cu privire la procede-
rea solideră față cu Turcia, de două zile
incôce nu mai există. Se afirmă, că Anglia,
Italia și Austro-Ungaria din nou observă
o atitudine separată.

„Daily News” primesce din Odessa
soirea, că comandantul general al armatei
din Caucaș, generalul Șeremetjev, a fost ci-
tat urgent la Petersburg, fapt, care se
aduce în combinațiă cu stările neliniștitoare
din Anatolia, și cu atitudinea amenințătoare
a Curșilor.

În *Trapezunt* domnesco mare temere
în urma plecării vapoarelor de resbel ru-
sesci, și a atitudinii amenințătoare a locui-
torilor mohamedani. Consulii au pretins
dela guvernor garanții pentru siguranța
publică. Tot asemenea pași au făcut și
respectivii ambasadori din Constantinopol.

Se lățise faima, că orașul *Sana*, ca-
pitala provinciei *Yemen*, s'a predat Ara-
bilor.

Între *Curșii* și trupele regulate tur-
cesci s'au întemplat mai multe ciocniri
și s'a dovedit, că pentru combaterea și
suprimarea revoltei Curșilor sunt de lipsă
mai multe trupe, decât cum s'au destinat
pentru acest scop.

FOILETONUL „GAZ TRANS.”

Din amintirile de resbel ale unui corespondent.

Archibald Forbes cunoscutul corespon-
dent englez, care a luat parte în resbelele
europene din urmă ca raportor, a publicat
de curând sub titlul „*Memories and studies*”
câteva episoade foarte interesante din viața
sa aventuriasă.

Între altele el povestesc într'un mod
foarte mișcător un episod trist petrecute
în cele dintâi zile ale resbelului franco-
teuton.

Era la Saarbrücken și toți aveau te-
merea, că Francesii în fiă-care moment vor
ocupa orașul. O fată tânără venise pentru
de aș lua rămas bun dela logodnicul ei,
un sergent din regimentul „Hohenzollern”.
Logodnicului îi făcură acestuia pro-
ponerea, ca părechea tânără să se cunune
în grabă, încă înainte de începerea lupte-
lor. Logodnicii se învoiră și toate fură pre-
gătute în cea mai mare grabă pentru cu-

nunță, când de-odată se auși signalul de
alarm. Sergentul îmbrățișă repede pe sêr-
mana fată și alergă la locul de raliare.

Deja în dece minute lupta se aprin-
sesse și de pe delurile, ce încunjurau orașul,
iși trimiteau Francesii glonțele lor asupra
Prușilor.

„Otelul nostru”, ast-fel narază For-
bes „era chiar în linia de foc, și din minut
în minut devenia tot mai neplăcută petre-
cerea în el. Pe femei le conduserem în piv-
niță și acum așteptam desvoltarea lucrului.
De odată cădu o granată în bucătăria, es-
plodă pe vatră, și cu acesta nimici dejunul
pregătit pentru cununiă și ținut cald...”

„Câte-va zile mai târziu se dete lupta
de pe delurile Spicherer, în apropiere
de Saarbrücken. În ziua ce urmă după
luptă, merseiu pe câmpul de bătăliă pentru
de a da ajutor sêrmanilor răniți. Ecă de-
odată zării și pe logodnicul nostru dela
regimentul „Hohenzollern”: ședea răzimat
cu spatele de un trunchiu. Era mort, un
glonț îi găurise gâtul”.

Forbes amintesc și descrie aprôpe pe
toți soldații mai destinși, și între alții despre

Moltke vorbesc ca despre un bărbat „foarte
tăcut și modest”, până când despre *Skobe-
belev* dice, că acesta a fost aparița cea
mai marcantă dintre toate câte a vedut.

Cum își înțelegea Archibald Forbes,
dragonul de odinióră, problema sa, și cum
își împlinea misiunea, despre acesta există
o mulțime de exemple în opul său.

Chiar se finise lupta dela Deligrad
din resbelul turco-sârbesc dela a. 1876, și
astfel Sârbia era în mâna Turcilor. Trebuia
acum să se depeșeze despre rezultatul ace-
stei lupte diarului din Londra „Daily-News”.
Cea mai apropiată stațiune telegrafică era
în Semlin, depărtare de 200 kl. Forbes
plecă în galop pe un cal de postă sârbesc.
Cum se șcic caii de postă sârbesci nu sunt
cai de călărit, dér cu toate acestea pintenii
și desteritatea vechiului dragon îl puse pe
cal în mișcare. Forbes călări totă noștea
schimbând tot la 15 miluri calul, și în ziua
următoare la 9 ore, plin de rane dela cap
pân' la picioare, intră în Belgrad, unde
telegraful campestru adusesse numai o
scire scurtă, despre rezultatul nefericit al
luptei.

Întreg orașul Belgrad era în fierbere,
ômenii alergau încôce și încolo întrebând
după soirile sosite. Archibald Forbes însă
nu stëtă locului, ci într'una călări mai de-
parte. Ajuns în Semlin inghiți un păhar
de bere și apoi se puse numai decât la
scris. Dură mai multe ore până fû pus pe
hârtiă întreg raportul despre luptă, și apoi
numai decât îl trimise prin fir telegrafic la
Londra.

După ce depeșă ultimul cuvânt, For-
bes îmbrăcat se culcă într'un pat și durmi
20 de ore fără intrerumpere. El își pro-
pusese să se întorcă a doua zi dela Semlin
éráși la Deligrad, însă oboséla a fost de
tot prea mare. Diua era perdată, dér el
meritase odihna. A fost de față la o luptă
care durase șese ore, făcuse călare o cale
de 200 kl. și în fine scrisse pentru „Daily-
News” un raport telegrafic lung de patru
spalte: toate aceste în decursul a trei-deci
de ore.

Astfel de ture forțate făcuse Forbes
mai multe.

Un articol al ziarului oficios „Nord deutsche Allgemeine Zeitung“ dă oarecari indicii asupra atitudinii Puterilor în Turcia.

„Cât privește amestecul activ al Puterilor — scrie acest ziar — acesta se va mărgini la apărarea intereselor turcesci. Dacă poporul turc va face o schimbare în guvernul său fără a prejudicia interese europene, Puterile cele mari nu vor căuta să o împedecă. Dacă amărăciunea contra Tronului și guvernului ar lua însă proporția unor escese fanatice — ceea ce, de altminterlea, nu e de temut, — ambasadorii s'au consultat deja în mod amănunțit asupra măsurilor de luat.

„Aceste măsuri sunt cunoscute în cercurile competente și au găsit o aprobare largă. Natural, că nu sunt destinate publicității. Există, totuși, credința, că nu va fi nevoie de ele“.

Ziarul „Daily Cronicle“ publică primul concept al manifestului, pe care partidul tinerilor Turci vră să-l adreseze poporului englez. În manifestul acesta se exprimă dorința ca în fața nemulțămirei generale din Turcia, Anglia să-și dea silințele pentru ca Parlamentul garantat Turcilor în 1876 să devie o realitate.

La mărtea lui Alexandru Dumas.

După cum anunțasem ieri între scirile telegrafice, Alexandru Dumas jun. a răposat alături de seară la bunul său dela Marly, unde de câte-va zile zăcea greu bolnav. El a fost fiul renumitului romancier francez Alexandru Dumas sen. și s'a născut la 28 Iulie 1824 în Paris.

Deja în etate de 17 ani pași Dumas fiul pe cariera literară, scoțind la ivelă o colecțiune de poezii. În anii următori însotit pe tatăl său în călătoriile sale prin Spania și Africa de Nord, și întors acasă publică un roman fantastic în 7 tomuri. După acest op urmă un lung șir de romane între cari mai renumite: „La dame aux camélias“ (1848) și „Le demi-monde“ (1855). Dintre opurile sale dramatice, pe cari le scrise mai târziu mai cunoscute sunt: „Le fils naturel“ (1858), „Denise“ (1885), „Francillon“ (1887). Renumit este și romanul său teoretic „L'affaire Clémenceau“ (1864).

Cu mărtea lui Alexandru Dumas stăstins unul dintre cei mai de frunte scriitori francezi și unul dintre cei mai valoroși dramatici al tuturor timpurilor. Renumele său s'a răspândit peste tot rotogolul pământului, și el cu producțiunile sale predomină bina. În timpul din urmă nu s'a mai prea ocupat cu scrieri teatrale, ci scria mai mult său toiletone sau câte o introducere la câte un op al vrăunilor scriitor mai tineri, prin care îl recomanda pe acesta lumii literare.

Alexandru Dumas a fost și membru al Academiei franceze.

Neajunsele preoțimeii noastre.

Téra Bârsei, Noemvre 1895.

S'a accentuat adese-ori în pressă, că în gréua luptă națională, ce-o purtăm noi Românii din cele mai vechi timpuri față de inimizii noștri seculari, una și cea mai de frunte dintre necesitățile aceleia trebuie să fie de sigur independența materială. Acesta este un adevăr firesc, care se referese cu deosebire la preoții și învățătorii noștri, ca conducătorii firești ai poporului românesc dela noi. Ce privește sörtea materială a învățătorilor, aceea prin legile mai nouă în vigóre s'a asigurat binișor, deși anul pur școlar la cele mai multe școle elementare populare este numai de 5—6 luni.

Sörtea preoților noștri însă în privința independenței materiale este în cele mai multe părți foarte deplorabilă. Și oficiul preoțesc este foarte greu, decât-i vorba, ca el să fie implinit conform ritului nostru și canónelor bisericesci, cu totă scumpătatea. În sensul acestora, preotul e dator să presteze serviciile sale grele atât în biserică, cât și afară de biserică. Serviciul însă trage după sine beneficiul, căci dice Scriptura: „Nimenia nu servește în armată cu léfa lui“.

Serviciul preotului român este cu mult mai îngreunător, ca al celui de altă naționalitate, căci pe când la Sași și Unguri, d. es., serviciul preoțesc este redus numai la predică în Dumineci și Sărbători mari, pe atunci la Români preotul este pururea angajat la serviciile sale bisericesci interne și externe.

Cu tóte acestea salariul preotului strein este cu mult mai mulțumitor, ca al preotului român. La compatrioții noștri Sași și Unguri, preotul în comunele cele mai mici are un salariu de cel puțin 600 fl. apoi mai are porțiune canonică și alte venituri estra-ordinare. La noi însă, Românii din comunele mărginașe (Săcele etc.), salariul preoțesc se mărginesc exclusiv la venitele stolare.

Era o vreme de splendóre, când economii noștri de oi își purtau economia lor prin România și Turcia cu cea mai mare înlesnire, până la 1880. Până atunci preoții o duceau foarte bine, căci aveau venituri îmbucurătoare, fiind ómenii foarte evlavioși și darnici. De atunci încóce însă s'au schimbat vremurile bune pentru economii noștri, căci pășunatul s'a strimțorat și scumpit grozav; prețul produselor dela oi a scăzut în mod uimitor, și astfel economii cei mai mulți au ajuns în stare materială deplorabilă, ér în urma acesta evlavie și darnicia către slujbașii bisericesci încóca siabít foarte mult. De aci urmă o stare îngrijitoare și pentru existența preoțimeii.

Consistorul din Sibiu, în urma reclamelor timpurii, se îngrijii pe la 1870 de sörtea preoților, și rinduse în mai multe părți comisiuni ambulante pentru îmbunătățirea salariilor preoțesci. Dér înzadar, căci sörtea preoților prin aceea nu s'a îmbunătățit. Pentru ce? — Pentru că comisia ambulantă nu a combinat în general împrejurările critice ale economilor noștri ca să prejudice viitorul preoțimeii, și astfel să statoréscă condiții sigure în salariul preoțesc, ci, sedusă fiind de frunțașii satului, a sistemizat în salarii aceleași emolumente din trecut, al căror venit s'a redus astăzi aproape la nimica.

Mai avénd în vedere, că preotul român face mulțime de servicii gratuite statului, trebuie să-ți aduci aminte de incidentul curios al teologului dela esamen, care fiind întrebat: „Cine este preotul?“, răspuse în mod satiric: „Preotul român este un slujbaș neplătit al statului unguresc“.

Contactul cu streinii, din care rezultă indiferentismul religios și moral infiltrat în economii noștri, pe de-o parte, apoi convențiunile comerciale încheiate între statul nostru și cel românesc, precum și resbelul vamal, care produse adevératul faliment al economilor români, contribuira în mod vizibil la ruina materială a preoților noștri.

Astfel înzadar se mai stipuléză astăzi la statorirea concurselor de parochii o mulțime de emolumente stolare cu valori nominale de câte 100 fl. v. a., căci acelea în realitate abia ajung la 10—15%.

Incerările făcute în anii trecuți prin protopopul singur pentru îmbunătățirea salariilor preoțesci, de sigur n'au putut ajunge la scopul dorit. Pentru-că se scie pozitiv, că în unele comune a rămas tot obiceiul vechiu, după care la ziua sfintei cruci pun pe masă preotului 2—3 familii câte 6 cruceri său și numai 4 cr. Apoi 15—20% dintre locuitori n'au solvit în 7 ani nimic preotului.

Te cuprinde un sentiment de compătimire și durere adencă, când te gândesci la această stare îngrijitoare, în care a ajuns preoțimea. Te genéză a-o descrie publicului, dér nu ai ce face, pentru-că este curată realitate.

Și nu este destul cu atâtea necazuri. Mai vin și conflictele, persecuțiunile și veralitățile colegiale preoțesci, în urma cărora se vatămă interesele unuia și altuia dintre preoți d. e. prin dismembrarea filiilor și decapitarea parochiilor, cari provócă imoralitate și destrăbălare între credincioșii noștri. Și se miră omul și îi stă mintea în loc când vede, că autoritățile superioare competente sprijinesc aceste lu-

cruri păgubitoare. Aci poți esclama dinpreună cu filosoful: *Flere possem, sed juvare non.*“

Pe lângă aceste desastre preoțesci, mai vine căsătorie civilă, care va da preoțimeii noastre în privința stării morale și materiale o lovitură colosal de grea.

Dacă după tóte aceste triste adevăruri, organele superioare competente bisericesci vor sta și în ultima óra indiferente, atunci cum vom mai puté pretinde, ca preoțimea română să stea pe un nivel mai înalt de cultură și să se pretindă dela ea, ca să fie esemplu viu cultural-național al poporului său, pe cât timp sörtea și independința materială și morală nu îi este asigurată?

Veritas.

SCIRILE ĐILEI.

— 17 (29) Noemvre.

Érași proces pentru aderență. Pe timpul procesului pentru Memorand 'i-se adresase d-lui Dr. Rațiu din Sânt-Miclăușul mare o telegramă de aderență cu 132 iscălituri. Procurorul a pornit cercetare contra subscriitorilor telegramei pe cuvânt de „agitare contra statului“. O telegramă din Béccherecul mare comunică acum, că cercetarea ar fi constatată, cum-că autorul intelectual al telegramei ar fi fost candidatul de avocat *Iraian Stoiconescu*. În scurt timp va urma pertractarea finală în cauza acesta.

—o—

Încă o defraudare la o bancă ungurescă. Din Giula, în comitatul Bichis, se telegrafieză, că contabilul băncii unguresci din Banfalva, cu numele Wilhelm Soma, a fost arestat din cauză, că a defraudat întreg capitalul fundatiional al băncii, care era de 50,000 fl. — Cu o dovadă mai mult despre soliditatea băncilor „patriotice“!

—o—

Sultanul la „milleniu“. O depeșă din Constantinopol spune, că Sultanul ar avé intențiunea de-a face în vara anulului viitor o călătorie în Europa la curțile din Viena, Berlin, Bruxella și Londra. Dela Viena se dice, că Sultanul are de gând să mérégă la Budapesta să viziteze esposiția „milleniului“. Numai atâtea i-a mai trebuit lui Abdul Hamid să se plimbe, când imperiul său este în flacări. Ori dóră i-a șoptit cineva că prin mergerea lui la serbările „mileniului“ în Budapesta se va rezolva cestiunea orientală mai sigur în favorul Turciei? Se vede că vr'un „patriot“ din Constantinopol a voit să facă o glumă trimițénd pe Sultana la Budapesta.

—o—

În congregațiunea comitatului Maramureș, cum ni-se scrie, au fost aleși dintre Români următorii membri: În cercul Iodului: Petru Jurca not.; în al Ruscovei: Ioan Gyenge jun. pretore pens.; în al Strimțurei: Antoniu Coaciă, protopop, Demetriu Hodor not.; în al Iulescilor: Petru Iodi not., Stefan Rednic asesor la trib. orfanal, Stefan Dunca tutor la trib. orfanal; în al Desescilor: Ioachim Fét preot; în cercul Budesci: Titu Budu vicar; în cercul Sérbi: Ilie Iodi, not.; Apșa de mijloc: Vasiliu Lazar protop., Vasiliu Ciara preot, Dr. Florent Mihályi adv. Slatina: Sigismund Cziple jude r. George Negre not. Vișeu de jos: Vasiliu Man adv., Ioan Coman jun. preot; Selisce: Ioan Gyenge sen. protop., Mihaiu Pop proprietar, Ioan Coman preot, Ioan Dan not. Vécnesci: Stefan Anderco preot, Mihaiu Petrovai not. Apșa de jos: Dionisie Vereș inv. conf. Săpínța: Antoniu Huban preot. Borșa: Ioan Pop Coman not., Ilie Moșolgo proprietar. Bărsana: Vasiliu Hodor not. Vișeu de sus: Ioan Iuga not.

—o—

Planul orașului Bucuresci. Oficiarii marelui Stat-Major se ocupă cu lucrările preliminare pentru începerea planului orașului Bucuresci.

—o—

D. James Johnston, șeful societății engleze de navigația Johnston Line, a terminat negocierile cu regia monopolurilor, privitoare la organizarea unui serviciu de

navigația maritimă directă între Constanța, Liverpool și Hamburg. Acest serviciu de navigația se deschide la 1 Decemvre cu vaporul Barnesmore, care va pleca din Liverpool. Serviciul se va face de două ori pe lună, la 1 și 15. Vaporurile se vor opri la porturile Constantinople, Pireu, Marsilia, Liverpool, Anvers și Hamburg.

—o—

Rezerviștii italieni din Bucuresci, Galați și Brăila, au primit — cum află „Epoca“ — ordin dela consulatete italiene să fiă gata pentru ori-ce chiamare.

—o—

Falsificatori de monete. Deunădă autoritățile din Panciu (România) au isbutit să aresteze o bandă de falsificatori de monete, și din instrucțiunea judecătorească deschisă contra lor, rezultă, că acești indiviđi se indeletoiceau încá de astă-vară cu această meserie. Falsificatorii aceștia puneau cu deosebire în circulația piese de 5 lei; — mai tot-déuna însă ei se duceau într'o altă localitate pentru a pune în circulația monetele false. Cercetările parohetului și poliției din Focșani n'au rămas de astă-dată fără rezultat; — ba chiar autoritățile au făcut o captură fericită, care pune justiția pe urmele mai multor complici.

—o—

Concert de cimbal. Cimbalista Irena Fejér, care dila trecute concertase la restaurantul Sorea, va da mâne seară încóca un concert la otelul „Europa“. Inceputul la 8 óre seara. Intrarea liberă. Dra Fejér s'a reintors acum din România, unde a concertat la castelul Peleş din Sinaia înaintea M. S. Regelui și Reginei. Despre acesta i-s'a dat și un act scris frantuzesc și subscris de d-l colonel Manu, în care se atestă, că „Majestățile Lor au binevoit a exprima prea înalta recunoștință pentru destoinicia artistică, ce a dovedit-o în executarea diferitelor piese“.

—o—

3 Pentru orașeni, funcționari, etc. cari au ocupațiuni sedentare sunt prafurile Seidlitz ale lui Moll cel mai bun remediu prin efectul lor la regularea mistuirei. O cutie 1 fl. se póte căpăta dila prin poște de către farmacistul A. Moll liferantul curții din Viena, Tuchlauben 9. În farmaciile din provinciá se stă cêrá preparatul lui Moll provécut cu marcă și subscriere.

Din Bucovina.

Tipografia archiepiscopală.

Cernăuți, Nov. 1895.

Consistorul archiepiscopesc din Cernăuți jócă de present rolul lui Pilat și-și spală mâinile prin circularul din 13 (26) Oct. 1895. Acest circular convócă adunarea generală a fundatorilor tipografiei pe 5 Decemvre st. n. 1895 la órele 4 $\frac{1}{2}$ p. m., dispunénd, că în 14 zile dela primirea acestui circular protopresviterii au să conchene o conferință pastorală estra-ordinară, ca să alégă doi delegați, cari vor merge la adunarea generală. Se face adeocă tocmai ca în 1889, când se dase poruncă celor doi delegați, că „vor avé să reprezente în adunarea generală a fundatorilor opiniile confrăților lor din ținut, fără însă a fi obligați a susține acele opinii și contra convingerii mai bune, ce și-ar căștiga în adunarea generală din Cernăuți“. Va să dice se dictase, ca preoții să-și țină gura, precum și-au și ținut-o, căci dóră așa era porunca și besta!

S'a cumpărat tipografia în 1883 și abia la 1889, adecă după un timp scurt de șese ani, și-au adus puternicii dila aminte, că tipografiei îi trebuie un statut! De-atunci mai bătură șese ani prin téra, așa-déră doispre-dece ani peste tot, și tipografia archiepiscopală era încá tot ca satul lui Cremenene, fără pic de organizația în ceea ce privește de a-și da séma, nu însă de-a primi bani.

Tipografia acesta purta numele „tipografia archiepiscopală“ și așa aflăm că se semna până în luna lui Februarie 1890. De atunci s'a botezat: „Tipogr. și litogr. conces. Silvestru Morariu Andrievidi în Cernăuți“, până ce-și dase sufletul la órele 6 p. m. Octomvre 31 st. n. 1895. La această óra veni ángerul guvernului c'un dosar plin de acte și, luând cu sine cât-va poli-

România agricolă.

XI. Bărăganul.

(Urmare).

Contrar opiniunii generale, că în Bărăgan nu este apă, putem spune stările de fapt, așa cum le-am găsit. În Bărăgan există apă pe toate moșiile, și o apă foarte bună de beut, o apă rece și cristalină de munte. Pe multe moșii este foarte multă apă, și colona de apă în fântâni e de 4—5 metri înălțime.

Nicăiri n'am găsit apă dulce, sălcie sau imposibilă de beut. Apoi unde dintr'o fântână se adapă o tirlă de 30—40 familii cu numărul mare de vite al lor, și unde mașinile de treerat, 2—3 locomobile, găsesse apă de ajuns pentru treerat în decurs de o lună și două, acolo dău, că nu ne putem plânge de lipsă de apă.

Este însă adevărat, că apa este adâncă în Bărăgan, la 20—30 m. adâncime, și locuitorii o scot cu burdușele de piele, trase cu caii. Însă nimic mai ușor de făcut, decât o fântână în Bărăgan. Sapă o gură de 1 m. în diametru și așa de adâncă până ce dai de apă. Nici zidăria, nici colaci, nici ghizduri, nici cumpănă nu trebuie la ea. O gaură neînsemnată ca dimensiune și cu o furcă mică de un metru cu un scripete, pusă pieziș de-asupra ei, este întregul inventar și semn exterior al fântânei.

Încă n'am vădit până acum fântână surpată, așa este pământul de compact. Din aceeași fântână, cu un cal se scote atâta apă, cât este necesară pentru adăparea vitelor stăpânului și a tirlașilor săi. Unde tirlași sunt singuri, acolo își fac ei singuri fântânile, eventual și-le mută cu tîrlele pe fiă-care an, și le astupă singuri, pentru-ca să nu cadă vitele în ele.

O adâncime de 20—30 m. pentru fântânile din Bărăgan este neînsemnată față de adâncimile, ce le-am găsit la fântânile de pe alte moșii, în alte județe. Așa de es. pe moșia statului: Dorobanțu, în Teleorman, fântânile aveau o adâncime de 60 m. și adâncimea de 30 m. o aveau fântânile din pâraiele, cari cu 20—30 ani înainte de aceasta erau încă cu apă curgătoare la suprafață, dăr a dispărut apa în urma devastării pădurilor. Și totuși arendașul se fălia, că numai el a defrisat 1600 pogone de pădure! Tot așa adâncime enormă aveau fântânile de pe platoul de-asupra gărei Băneasa, în Vlașca, și pâraiele toate fără de apă.

Lipsă de apă și adâncime colosală a fântânilor am găsit pe moșia Rătăia, comuna Slobozia Conache, la nord-est de Galați; acolo fântânile aveau o adâncime de 30 până 60 stânjinii; 8 cai scoteau cu burdușele pe roțe diua întregă neconținut la apă, pentru alimentarea a 250 capete de vite mari. Aceasta era unul din trupurile moșiei lui Conachi, și arendașul un fost sergent în armată.

Față de aceste adâncimi și lipsă de apă, Bărăganul este încă o nimica. Apoi cu înființarea de sate s'ar pute lua măsură din partea comunei și pentru scoterea mai lesnicioasă a apei, introducând, în locul tragerei barbare cu vite, pompe sistematice, puse în mișcare cu motor de vânt, cu abur etc., pentru alimentarea satului întreg.

Cufundăturile amintite mai sus ar pute servi ca niște rezervorii naturale sau eleșteie pentru conservarea escedentului de apă, scos pe timp de Crivăț și ierna, când evaporațiunea este mică și apă se scote multă. Niște plantațiuni de salci

în jurul ei ar purifica aerul, ca să nu dea nascere la friguri de baltă.

Cu sondagiul puțului artesian dela gara Mărculești, care a trecut peste 700 m. adâncime, fără de a da de ape țisnitore, pare că cestiunea puțurilor nu e posibilă în Bărăgan.

Contra vânturilor violente apără foarte bine acele cufundături naturale sau artificiale, de cari amintim. Multe sunt așa de spațioase, de ar încăpe în ele un sat de 100 familii cu vite, cu produse cu tot, și stau adăpostite în ele ca și într'o căldare. Vânturile s'ar pute frânge și apără prin facerea de păduri, plantațiuni, de producțiuni, copaci și garduri vii înalte etc. Însă toate aceste se vor pute face cu succes numai după ce s'ar comasa și întruni moșiile în figuri mai bine condiționate, decât cele de azi.

Prin înmulțirea pădurilor și plantațiunilor nu numai, că s'ar frânge și calma furia vânturilor și uraganelor, dăr s'ar înmulți și accidentele climatice, s'ar forma bălți, pârae și isvóre, acolo unde actualmente nu există, și clima țerei întregi se va îndulci și însănătoșa.

Satele pe el n'ar trebui să fie nici mai mici, nici mai mari de o sută de case, deore-ce poporul român se înmulțesce iute, și după o generațiune—două, ele vor fi destul de mari, ca să potă suporta toate spesele comunei, ca comune independente, nu cătune, și să aibă și pământurile de cultură și vitele în apropiere; comunele noue, de câte 300—400 familii dela început, sunt prea mari, și după 2—3 generațiuni vor avé la 1000 de familii, și cu pământurile la decă de kilometri depărtare. Fiă-care comună și individ ar trebui obligat însă să facă plantațiuni pe moșia și în grădina sa.

Decă guvernul nu va lua însă măsuri serioase de acum, Bărăganul întreg va fi prefăcut în desert cu dune de nisip, înainte de-a fi populat și locuit. În loc de suhaturi și pășuni de veci, vom avé dune și nisipuri sburătoare.

Crisa în Turcia și Bulgaria.

Diarul bulgar „Progresul“, organ al „Unionistilor“, cari fac parte din guvernul dela Sofia, scrie cu privire la situația din Orient și cu privire la întrebarea: „Ce trebuie să facă Bulgaria?“ următoarele:

Situația politică în Orient se complică pe di ce trece. Anatolia întregă este în flacără; pretutindeni creștinii sunt măcelăriți; Armenii, Arabii și Drușii s'au răsculat. Guvernul turcesc a mobilizat o mare parte din armată, și fagăduesce în toate zilele restabilirea ordinii, dăr, în loc de această, ordinea este tot mai mult turburată. Unii compară deja situațiunea de astăzi a Turciei cu aceea d'înainte de 1876. Într'adevăr, situația Turciei sémănă cu cea dela 1876; e chiar mai rea, căci în 1876 masacrele erau îndreptate numai în contra Bulgarilor, pe când astăzi ele cuprind pe toți creștinii fără dacebire; afară de aceasta, desordinele de astăzi au rădăcini mai adânci decât cele de altă-dată.

Într'această stare de lucruri, ori-ce Bulgar are dreptul de a-se întreba: *Ce va trebui să facem noi, Bulgarii*, în cazul unei mari complicațiuni la Constantinopol? Răspunsul la această întrebare este foarte lămurit; el stă în mintea ori-cărui bulgar, și anume că: trebuie să fim gata a da față tuturor coniecturilor, ce s'ar putea ivi. Nu scim, ce complicațiuni se pot nasce încă și decă ele nu vor lua un așa caracter, încât să provoce punerea în discuțiune a cestiunei existenței Turciei; în ori-ce cas, însă trebuie să fim gata.

În situația politică nu există decât o diferență, că în 1876 Rusia a fost puterea care a intervenit în folosul nostru și a con-

duc treburile până la sfârșit, pe când astăzi, cu toate că Turcia se găsesce într'un chaos intern, nu e nici o putere, care să intervină cu cerințe politice hotărâte în folosul creștinilor masacrați.

Organele rusescei declară, că Rusia n'are nici o intenție de a interveni în afacerile interne ale Turciei. Acesta este un semn, care probéză, că Turcia n'are să se témă întru nimic de puterile streine, odată ce ea este sigură de prietini și neintervenția Rusiei. Dăr în tot cazul, decă administrația turcescă a ajuns în așa stare, încât este incapabilă de-a restabili ordinea în provincii, este foarte posibil, ca Rusia să fiă nevoită a interveni fără voia ei în afacerile Turciei, în același timp cu celelalte puteri interesate, astfel încât chiar cestiunea existenței Turciei să potă fi periclitată. Noi Bulgarii avem datoria să fim gata pentru ori-ce eventualitate. Ca Stat, ori-cât de corect ar trebui să fim în raporturile noastre cu vecina noastră, nu trebuie să uităm, că avem drepturi asupra unei mari părți din Turcia europenă. În stăpânirea acestor drepturi trebuie să intrăm la un moment dat.

Ce mijloc vom întrebuița, cu ce puteri ne vom alia — sunt cestiuni de resoltat la timpul oportun; dăr, înainte de toate, trebuie să fim tari, căci nimeni nu vrea să aibă ca aliat un Stat slab. Guvernul și poporul bulgar nu trebuie să piardă din vedere această și nu trebuie să fiă surprinși în momentul decisiv.

Intimpinare.

Bucium-Șiasa, Noemvre 1895.

On. Redacțiune! În comunicatul, ce Vi-s'a trimis din Abrud, publicat în Nr. 250 al „Gazetei Transilvaniei“, se află multe neesactități. Ce mă privesce pe mine personal, am să reflectez următoarele:

Nu e adevărat, că nu m'ași fi interesat de dreptul meu de alegător; din contră, la timpul său, cercând toate, din parte competentă am fost asigurat, că sunt îndus în lista alegătorilor, și așa am rămas înducinat, că sunt alegător; mare mi-a fost însă surprinderea vădând, că lipsese din listă. Se vede, că și pe lista noastră a ajuns'o sorțea, ce ajunge și pe alte liste de alegători români, sub moralul sistem de guvernare.

Eu nu aparțin cercului electoral al Abrudului, ci al Zlatnei, unde Românii au raportat o învingere strălucită, din care mi-se cuvine și mie ceva, în ce chip nu se spune; și despre această e convins nu numai domnul ou comunicatul din Abrud, ci tot, în mijlocul cărora trăsesc, așa că deocamdată sunt împăcat cu conștiința.

Ar face foarte bine Arudenii să-și spele pécatele lor acolo în valea Abrudului, și să nu le arunce asupra altora, căci nu potă fi nimeni responsabil pentru neglijințele lor.

Rugându-Vă să publicați aceste reflecțiuni, mă însemn cu stimă.

Iovu Babuțiu,
preot gr. cat.

Sciri telegrafice.

Viena, 29 Noemvre. Conte Teodor Taaffe a răposat astăzi înainte de amăzi în castelul său din Ellischau.

DIVERSE.

Cea mai mare brôscă țestósă din lume. În 2 August a. c. a fost prinsă lângă Scabright cea mai mare brôscă țestósă, decât care până acum n'a prins nimeni. Această brôscă a fost grea de 875 punți și numai cu foarte mare greutate a putut să-o scotă din apă căpitanul de naie Lookwood cu feciorii săi. Țestul acestui animal e de 2.10 m. lung și 1.65 m. lat.

Glume. *Ospele*: „Aici nu se capătă și numai o jumătate de porțiune?“ — *Chelnerul*: „Cu părere de rău! Dăr ia-ți liniștit o porțiune întregă, căci aici una întregă e ca la d-ta acasă una de jumătate.“

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Nr. 659—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Sâmbătă în 14 Decembrie a. c. înainte de prânz la 10 ore se va da pe cale de licitațiune și oferte pe durată din 1 Ianuarie 1896 până ult. și Decembrie 1898, la oficiul orașenesc forestieral pietrăria aflătoare în „Lamba“ (revierul Timiș).

Înainte de licitațiune are de a se depune din partea fiă-cărui licitant vadiu de 15 fl.

Ofertele provădute cu timbru de 50 cr., cu vadiu de 10% din suma oferată și cu dechierațiunea, că oferentului i sunt cunoscute condițiunile de oferte, și că se supune lor, au de a se așterne până în 14 Decembrie a. c. înainte de prânz la 10 ore, acestui oficiu.

Condițiunile de oferte se pot vedea la același oficiu în decursul orelor de oficiu dela 7—1 oră înainte de prânz.

Brașov, 23 Noembrie 1895.

850,1—2 **Oficiul forestieral.**

PUBLICAȚIUNE.

Pentru eventuala rectificare a listelor de virilisti din oraș, Comisia de conscripție a Viriliștilor orașenesci va ținea ședința publică ce o prescrie legea comunală, Marți în 3 Decembrie a. c. după prânz, dela 3 până la 5 ore, în sala sfatului, la care ocazie ori și cine poate se vadă lista viriliștilor și a reclama prezentând cărticica de dare pe anul 1895.

Brașov, 27 Novembre 1895.

Comisia de conscripția viriliștilor,
1—1 **Prin G. Schiel.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Noembrie 1895.

Renta ung. de aur 4%	121.10
Renta de corone ung. 4%	98.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	123.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.70
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	119.50
Bonuri rurale ungare 4%	96.35
Bonuri rurale croate-slavone.	—
Imprum. ung. cu premii.	154.—
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	141.—
Renta de hârtie austr.	99.55
Renta de argint austr.	99.55
Renta de aur austr.	120.80
Losuri din 860	147.—

Acții de ale Băncii austro-ungar.	1013.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit.	438.—
Acții de-ale Băncii austr. de credit.	372.25
Napoleonori.	9.64
Mărci imperiale germane.	59.05
London vista.	121.—
Paris vista.	47.97 1/2
Rente de corone austr. 4%	100.05
Note italiene.	44.80

Cursul pietei Brașov.

Din 29 Noembrie 1895.

Banconote rom. Comp.	9.48	Vënd.	9.51
Argint român. Comp.	9.46	Vënd.	9.50
Napoleon-d'ori Comp.	9.58	Vënd.	9.61
Galbeni Comp.	5.65	Vënd.	5.70
Ruble rusești Comp.	128. 1/2	Vënd.	—
Lire turcești Comp.	10.78	Vënd.	—
Mărci germane Comp.	58.70	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.—

Telegramă din Viena!

De Crăciun.

Colecte de mosfre, conținând stoffe de mătase, lână, de spălat și Velvets, cu prețuri foarte reduse, cataloge speciale de Crăciun, cu desene de diferite articole foarte frumoase, precum Blănării, Jabots, Fichus, mărfuri de galanterie și jucării etc executate de curând, se trimit la cerere franco.

GRAND MAGASIN „AN PRIX FIXE“

BRÜDER HIRSCH & COMP.

WIEN, I Graben 15.

SALVADENT

Medalie de aur.

(Pulvis antisepticus comp. Popini)

Medalie de aur.

Aprobat de consiliul medical superior civil și de cel militar.

Remediu sigur pentru înlăturarea durerilor de măsele și de dinți stricați, precum și a bôlelor de gingii, gură și gât, vindecând chiar nesuferitul miros de gură și guturaiul.

Pentru desinfectarea gurii ca toaletă igienică, Salvadentul înlocuesce cu folos toate apele de gură, topind resturile dela mâncare, ce putrezesc și infectează.

Salvadentui se mai poate întrebuița cu succes și în contra scurgerilor de urechi și de nas, înlocuind nesuferitul „Iodoform“ în toate ranele și răniurile, ca pansament.

Salvadentul se găsește în toate farmaciile și drogheriile din țară, precum și la inventator.

Adresa poștală: POPINI, București.

DEPOSITE: în Viena la farmacia A. Schmidt, I. Lugeck 3; în B.-Pesta la farmacia I. Török.

Cutia 60 cr.

Nr. 531,4—6

Giro-Conto la banca Austro-Ungară.

Telefon Nr. 18.

Cec-Conto la poștă nr. 969.

Giro-Conto la banca imp. germană.

Casa de bancă

JACOB L. ADLER,

Brașov. Piața mare Nr. 1. Sibiu.

cumpără și vinde monede, hârtii de valoare, devise după cursul zilei cel mai mare — respective cel mai mic;
răscumpără fără nici o detragere tot felul de cupoane;
scontază polițe comerciale indigene și streine cu înlesnire și cu o dobândă culantă;
efectuează încasări de polițe, asignații, recipise, pe toate piețele Europei, cum și transoceane;
acordă avansuri pe hârtii de valoare, losuri, monede până la 90%;
predă asignații pentru ori și care piață comercială internă și externă foarte ieftin, asignațiile destinate pentru Buda-pesta și Viena franco fără spese;
primesc depuneri de bancă spre fructificare în conto-curent și bonifică după învoire până la 5% netto dobândă;
recomandă pentru plasarea de capitale scrisurile fonciare cu 5%. Premie ale băncii comerciale ungare, asemenea scrisuri fonciare 5% ale „Albinei“, institut de credit și economii, precum și scrisuri fonciare urbane și rurale din România, care după cursurile de astăzi aduc 5 3/4 interese;
asigură foarte ieftin ori și ce losuri la sortiri cu câștigul cel mai mic, contra diferenții cursului. Comunică informații și sfaturi conșciențioase specialiste prin corespondență.

649,26—50.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiță este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leucire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbice la stomach și pânțec, în contra cărcelilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll. Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de șoldină și reumatism și a altor urmări de rēcělă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apa de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)

La întrebuițarea zilnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură această apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și T. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează zilnic prin rambursă postală.

La deposite se se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Franz Kellemen și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoșii, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

42—52.